

مثنوی مولود نوریه

(مجلد دوم)

اثر:

نورالدین محمد کازرونی

با تمهید:

دکتر جی. ان. ملا محمد عمت اوغلو

انتشارات آدالار، ایران، ۱۳۹۸

انتشارات آدالار

مثنوی مولود نوریه (مجلد دوم)

سراینده: نورالدین محمد کازرونی

مصحح: دکتر جیلان ملامحمد اوغلو

ویراستار: محمد جواد آسمان

ترجمه: و صفحه آرا: علیرضا رضایی

ناظر چاپ: وید للعت

چاپ اول، ۱۳۹۸، چاپ دوم، امروز

شابک: ۸-۶-۵۵۵۶-۲۲-۷۸

همه‌ی حقوق مادی و معنایی برای مصحح محفوظ است.

سرشناسه: کازرونی، نورالدین محمد، قرن ۹ ق.

عنوان و نام پدیدآور: مثنوی مولود نوریه / جلد نخست / اثر جواد آسمان، نورالدین محمد کازرونی؛ به

تصحیح جیلان ملامحمد اوغلو، ۱۹۸۹ م.

مشخصات نشر: ارومیه: انتشارات آدالار، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م. | شابک: ۸-۶-۵۵۵۶-۲۲-۷۸

موضوع: شعر فارسی، ترکیه، قرن ۹ ق. | موضوع: محمد (ص)، پیامبر اسلام

موضوع: شعر فارسی، قرن ۹ ق. | موضوع: Persian poetry - Turkey 15th century

موضوع: Muhammad, Prophet - Poetry | موضوع: Persian poetry 15th century

شناسه‌ی افزوده: ویراستار محمد جواد آسمان. | رده‌بندی کنگره: PIR۹۲۳۹

رده‌بندی دیویی: ۸۴۱/۳۳ | شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۶۰۱۲۰۳۲

فهرست

۱۹.....	پیش‌گفتار
۲۳.....	مقدمه
۲۳.....	درباره‌ی متن و مؤلف
۲۶.....	اشارات پژوهش‌گران پیدین به مولو نوری
۲۶.....	چهارچوب نظری
۲۷.....	فرضیه‌ها
۲۷.....	معرفی نسخه‌ها و روش گردآوری و تحویل داده‌ها
۲۸.....	روش تحقیق
۲۹.....	مشکلات تصحیح و پژوهش
۲۹.....	محتوای کتاب مولودالتبی
۳۷.....	معرفی نسخه‌ها
۴۲.....	سبب تألیف اثر
۴۴.....	معرفی مؤلف
۴۶.....	منبع اثر

۴۸.....	رسم الخط
۴۹.....	ویژگی های نگارشی
۵۱.....	روش تصحیح مولود نوری
۵۲.....	تاریخ سیاسی آق قویونلوها
۶۶.....	دوره ی سلطان یعقوب و فروپاشی دولت آق قویونلو
۷۰.....	فرهنگ و هنر در دولت آق قویونلوها
۷۸.....	ماییت سلطان یعقوب از تصوّف و ادبیات
۹۶.....	متن تصحیح شده ی مجلد دوم مثنوی مولود نوریه
۹۹.....	باز آمدن با رقصه ی مولود مصطفی صلی الله علیه و سلّم
۱۰۲.....	نقل دیر در مثنوی نبوّت آن حضرت صلی الله علیه و سلّم
۱۰۳.....	علامتی دیگر از نبوّت آن حضرت صلی الله علیه و سلّم
۱۰۶.....	نقلی دیگر در دلیل نبوّت مصطفی صلی الله علیه و سلّم
۱۰۸.....	نقلی دیگر هم در نبوّت محمد صلی الله علیه و سلّم
۱۰۹.....	نقلی دیگر از عبدالله مسعود رضی الله عنه
۱۱۱.....	نقلی دیگر از علامات نبوّت آن حضرت صلی الله علیه و سلّم
۱۱۵.....	علاماتی دیگر در باب نبوّت آن حضرت
۱۱۶.....	نقلی دیگر از علامت نبوّت آن حضرت
۱۱۷.....	نقلی دیگر هم در علاماتی چند در نبوّت آن حضرت
۱۲۱.....	نقل دیگر در دلیل نبوّت آن حضرت صلی الله علیه و سلّم
۱۲۲.....	حکایتی مناسب این معنی در نبوّت مصطفی
۱۲۳.....	نقل دیگر در دلیل نبوّت آن حضرت صلی الله علیه و سلّم
۱۳۱.....	باب دوم در بیان آنچه در سال اوّل از نبوّت بوده و صفت نزول وحی
۱۳۴.....	باز آمدن با سر مولود مصطفی و بحث وحی

نقل انس و محمد برا رضی الله عنه	۱۳۵
در ذکر اختلافات وحی بر آن حضرت صلی الله علیه و سلم	۱۳۵
سؤال ابوقتیاده از حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم	۱۳۷
اختلافات در روز دوشنبه گوید	۱۳۷
نقل از عایشه ی صدیقه رضی الله عنها	۱۳۸
نقلی دیگر در باب وحی آمدن بر آن حضرت صلی الله علیه	۱۴۳
نقل دیگر هم در باب وحی مصطفی صلی الله علیه و سلم	۱۴۴
نقل بومیسره رضی الله عنه در این باب	۱۴۶
نقل دیگر از بجهی کبری رضی الله عنها در تأویل کردن	۱۴۶
نقلی دیگر هم در این باب گوید	۱۴۸
نقلی دیگر در این باب و ماید	۱۶۰
ترجمه ی آیت فاستمع بما یرمر و اعرض عن المشرکین	۱۶۱
معنی حدیث الرؤیا الصادقة جزء من سنّة و اربعین جزوء من النبوة	۱۶۱
در صفت نزول وحی بر آن حضرت صلی الله علیه و سلم	۱۶۳
نقل حارث بن هشام	۱۶۴
نقل عایشه در وحی مصطفی	۱۶۵
نقل دیگر هم در این باب	۱۶۵
نقل ابن عباس در نزول وحی بر مصطفی صلی الله علیه و سلم	۱۶۶
نقلی هم در باب وحی مصطفی صلی الله علیه و سلم	۱۶۸
نقلی دیگر هم در باب وحی مصطفی	۱۶۸
نقلی دیگر هم در باب وحی نبوت صلی الله علیه و سلم	۱۶۸
نقلی دیگر هم در باب وحی مصطفی	۱۶۹
نقلی دیگر هم در این باب وحی مصطفی صلی الله علیه و سلم	۱۷۰

- ۱۷۰..... حدث رجم شیاطین رحیم چنین گوید
- ۱۷۱..... حکایت ابلیس لعین چنین گوید
- ۱۷۲..... در بیان حوادثی که ظاهر شده گوید
- ۱۷۳..... نقل شیخ حسن بصری رحمت الله علیه
- ۱۷۵..... نقلی دیگر در این باب گوید
- ۱۷۸..... دیگر حکایت کسری به نوعی دیگر گوید
- ۱۸۰..... در بیان آن که اول مسلمان شده است
- ۱۸۱..... نقلی دیگر در این باب فرماید از مجاهد
- ۱۸۲..... روایت ابن اسحاق در این باب
- ۱۸۳..... نقلی دیگر در این باب معنی و خنده‌ی مرتضی علیه الصلوات
- ۱۸۴..... نقلی دیگر در این باب فرماید
- باب سوم در آنچه سال چهارم و پنجم از نبوت بوده و آزاری که از مشرکان کشیده و کیفیت هجرت به حبشه و در این باب چهار فصل است
- ۱۸۸.....
- ۱۸۹..... فصل اول در بیان آنچه سال چهارم بوده
- ۱۹۱..... نقلی دیگر در این باب فرماید
- ۱۹۲..... نقلی دیگر هم در این باب فرماید
- ۱۹۴..... نقلی دیگر هم در این باب فرماید
- ۱۹۷..... نقلی دیگر از ابن اسحاق در این باب
- ۲۰۱..... فصل دوم در بیان آنچه در سال پنجم از نبوت بوده
- ۲۰۲..... ذکر ایشان که اول هجرت به حبشه کرده‌اند
- ۲۰۵..... نقلی دیگر در این باب از ابن اسحاق رضی الله عنه
- ۲۰۶..... فصل سوم در ذکر آنچه از مشرکان بر آن حضرت رسیده
- ۲۰۷..... روایت عبدالله عمرو عاص

- ۲۱۰..... نقل ابن عباس رضی الله عنه
 ۲۱۱..... نقلی دیگر هم در این باب فرماید
 ۲۱۲..... نقلی دیگر هم در این باب فرماید
 ۲۱۴..... فصل چهارم در ذکر هجرت به حبشه از ام سلمه
 ۲۲۵..... حکایت نجاشی که او را فروخته بودند
 ۲۳۱..... حکایت هم در باب احوال نجاشی
 ۲۳۲..... حکایت عمرو عاص در راه حبشه
 ۲۳۴..... در قرآن که اوّل شهید در راه دین که بود
 ۲۳۷..... باب چهارم آنچه سال هشتم از نبوت بوده و اسلام حمزه و عمر
 ۲۳۹..... آمدن سر قصابی مولود مصطفی صلی الله علیه و سلم
 ۲۴۰..... ذکر سبب اسلام آوردن حمزه رضی الله عنه
 ۲۴۲..... ذکر اسلام امیر المؤمنین ع رضی الله عنه
 ۲۵۲..... حکایت امیر المؤمنین ابوبکر صدیق رضی الله عنه
 ۲۶۱..... تمامی حکایت ابوبکر رضی الله عنه و عمر رضی الله عنه
 ۲۷۵..... باب پنجم در آنچه سال هشتم از نبوت بوده و عقد قریش و
 ۲۷۸..... آمدن با سر قصابی بعثت آن حضرت صلی الله علیه و سلم
 ۲۸۱..... در سبب غالب شدن روم بر فارس گوید
 ۲۸۸..... عهد کردن قریش بر عداوت بنی هاشم و بنی مصعب
 ۲۹۵..... نقلی دیگر هم در باب طعام بردن به ایشان
 ۳۰۰..... معنی منظومه
 باب ششم در بیان آنچه در سال دهم از نبوت بوده و وفات ابوطالب و خدیجه و
 ۳۰۳..... ذکر جماعت جثیان و تزویج عایشه و سوده
 ۳۰۶..... نقلی دیگر هم در این باب

- ۳۰۸..... نقلی دیگر هم در این باب فرماید
- ۳۰۹..... معنی منظومات
- ۳۰۹..... معنی منظوم ابوطالب
- ۳۱۱..... نقل دیگر در این باب از بورافع شده
- ۳۱۲..... نقلی دیگر هم در این باب فرماید
- ۳۱۳..... قصه‌ی وفات خدیجه‌ی کبری رضی الله عنها
- ۳۱۵..... نقل دیگر در این باب از ابن ثعلبه
- ۳۱۷..... تزویر کردن عقبه بن ابومغیط و ابوجهل در شأن محمد
- ۳۱۹..... رفتن آن حضرت به طائف و دعوت کردن ایشان
- ۳۲۱..... قوله تعالى «لَا صَرْفَ لَنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجَنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ»
- ۳۲۳..... نقل محمد بن کتب قلی رضی الله عنه در این باب
- ۳۲۵..... حاصل معنی گوید
- ۳۲۶..... آمدن با سر تمامی حکایت بین آوید
- ۳۲۸..... آمدن با سر قصه‌ی اول
- ۳۲۹..... حکایت جابر بن عبدالله در این باب
- ۳۳۱..... نقل ابن عباس در صحیح بخاری قصه‌ی لیلۃ الجن
- ۳۳۲..... تمامی حکایت لیلۃ الجن گوید
- ۳۳۷..... قصه‌ی تزویج عایشه‌ی صدیقه و سوده
- ۳۴۰..... حکایت تزویج سوده رضی الله عنها
- ۳۴۳..... باب هفتم در بیان آنچه در سال یازدهم از نبوت بوده
- ۳۴۴..... در سبب اسلام انصار رضی الله عنهم
- ۳۴۶..... اسمای آن شش نفر که در اول انصار بودند
- باب هشتم در بیان آنچه سال دوازدهم از نبوت بود و ذکر معراج و کیفیت

۳۴۷.....	فرض شدن نماز پنج‌گانه گوید
۳۵۰.....	روایت ابوالعباس دینوری
۳۵۳.....	قصه‌ی معراج مصطفی صلی الله علیه و سلم
۳۵۷.....	سؤال و جواب دیگر، بزرگی دیگر کرده در این باب
۳۵۸.....	نقلی دیگر در این باب
۳۵۸.....	در معنی معراج مصطفی صلی الله علیه و سلم
۳۵۹.....	تفسیر سدرۃ‌المنتهی گوید
۳۶۰.....	در صفت بیت المعمور فرماید
۳۶۰.....	در رؤیت حضرت محمد، حضرت عزت را جل جلاله
۳۶۱.....	نقلی دیگر در این باب از ابن عباس رضی الله عنه
۳۶۲.....	تحقیق حال معراج و رایت مصطفی صلی الله علیه و سلم
۳۶۲.....	نقلی دیگر در گزینان موسی که کرد
۳۶۳.....	سؤال و جوابی در این باب چنین گوید
۳۶۵.....	تتمه‌ی فواید معراج
۳۶۵.....	در تحقیق کردن اسم موسی علیه السلام
۳۶۶.....	نقلی دیگر در شأن یحیی و عیسی علیهم السلام
۳۶۶.....	صفت بیعت عقبه‌ی اولی فرماید
۳۷۳.....	نقلی دیگر هم در این باب فرماید
۳۷۵.....	باب نهم در بیان آنچه در سال سیزدهم از نبوت بوده
۳۷۶.....	نقلی دیگر در بیعت عقبه‌ی ثانی گوید
۳۷۷.....	نقلی دیگر هم در این باب فرماید
۳۷۸.....	...یا رسول الله! آمد وقت کار / بیش از این نیکو نباشد انتظار
۳۸۴.....	التحیات المبارکات الصلوات الله

۳۸۴.....	السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته
۳۸۴.....	سلام علينا و على عبادالله الصالحين
۳۸۵.....	أشهد أن لا اله الا الله وأشهد أن محمداً رسول الله
۳۸۸.....	نقل دیگر هم در این باب گوید
۳۸۹.....	نقلی دیگر هم در معراج سید عالم
۳۹۱.....	نقل دیگر هم در باب معراج مصطفی صلی الله علیه و سلم
۳۹۱.....	تلی دیگر از ابوهریره رضی الله عنه
۳۹۲.....	نقلی دیگر از عایشه ی صدیقه رضی الله عنها
۳۹۵.....	فواهی که علق است به معراج مصطفی صلی الله علیه و سلم
۳۹۶.....	در صورت نبراه آن حضرت صلی الله علیه و سلم
۳۹۸.....	یک سؤال در این باب بزرگی فرموده و جواب
۴۰۰.....	نقلی دیگر هم در این باب فرماید
۴۰۲.....	نقلی دیگر هم در این باب عن ابن سحابة
۴۰۳.....	اختلاف قوم در آن که اولاً کی بود بیعت کرد
۴۰۶.....	نقلی دیگر از ابن اسحاق در سبب هجرت مصطفی
۴۰۹.....	آمدن با سر حکایت اول هجرتیان
۴۱۱.....	فصل اول در ذکر سبب هجرت آن حضرت صلی الله علیه و سلم
۴۱۳.....	در بیان هجرت مصطفی صلی الله علیه و سلم
۴۱۳.....	در بیان مشورت کردن مشرکان در شأن آن حضرت
۴۱۸.....	نقلی دیگر هم در این باب هجرت مصطفی صلی الله علیه و سلم
۴۱۹.....	نقلی دیگر از زبان واقدی
۴۲۰.....	در ذکر خروج مصطفی با ابوبکر در غار ثور
۴۲۶.....	نقلی دیگر در باب هجرت از عایشه ی صدیقه

- روایت اسماء در این باب ۴۲۷
- نقلی دیگر هم در این باب فرماید ۴۲۸
- ذکر اقامت ایشان در غار و آنچه در غار شده ۴۳۳
- آمدن با سر حکایت غار ثور گوید ۴۳۳
- نقلی دیگر از واقعی در هجرت مصطفی صلی الله علیه و سلم ۴۳۴
- نقلی دیگر از اسماء ابوبکر رضی الله عنها ۴۳۵
- معنی منظوم که جن می گفت ۴۳۵
- نقلی دیگر از حسن بن برادر رضی الله عنه ۴۳۶
- فصل بیستم - بیان آنچه در راه مدینه بوده و قصه‌ی امر معبد ۴۳۷
- نقل بدال بن ممالک در بیان سال سراقه ۴۴۰
- در بیان حال در راهی دیگر که در راه واقع شده ۴۴۲
- حکایت بریده‌ی بن حصیب و رسیدن در راه به آن حضرت ۴۴۴
- رسیدن آن حضرت به خمیس و معبد و معجزه نمودن ۴۴۶
- آمدن با سر قصه‌ی هجرت مصطفی صلی الله علیه و سلم ۴۵۲
- معنی منظوم ابیات مذکور ۴۵۲
- جواب دادن حسان ثابت گوید ۴۵۳
- حال اسلام عبدالله بن اریقظ که در راه بود ۴۵۴
- نقلی دیگر هم در این باب هجرت و أمّ معبد ۴۵۴
- فصل چهارم در انواع صفات آن حضرت صلی الله علیه و سلم ۴۵۶
- استفسار امیرالمؤمنین حسن از سخن گفتن مصطع ۴۶۰
- نقل امیرالمؤمنین حسین رضی الله عنه از پدر خود رضی الله عنه ۴۶۲
- سؤال کردن امیرالمؤمنین حسین از پدر خود در خروج مصطفی ۴۶۵
- نقلی دیگر هم از امیرالمؤمنین حسین علی ۴۶۸

- نقلی دیگر هم در این باب فرماید..... ۴۷۰
- نقلی دیگر هم در این باب فرماید..... ۴۷۱
- نقل جابر بن سمره رضی الله عنه در صفت مصطفی..... ۴۷۳
- روایت ابن عباس..... ۴۷۳
- نقل براء هم در این باب گوید..... ۴۷۳
- نقلی دیگر هم در این معنی گوید..... ۴۷۴
- نقلی دیگر هم در این معنی گوید..... ۴۷۴
- نقل دیگر هم در این معنی گوید..... ۴۷۷
- صفت خاتم نبوت آن حضرت صلی الله علیه و سلم..... ۴۷۷
- نقلی دیگر هم در این باب گوید..... ۴۷۷
- صفت شیب، خاتم آن حضرت..... ۴۷۸
- نقلی دیگر هم در این باب گوید..... ۴۷۸
- نقلی دیگر هم در این باب گوید..... ۴۷۹
- نقلی دیگر هم در این باب گوید..... ۴۷۹
- نقلی دیگر هم در این باب گوید..... ۴۷۹
- صفت طیب رسول الله صلی الله علیه و سلم..... ۴۸۰
- نقلی دیگر هم در این باب از طیب مصطفی صلی الله علیه و سلم..... ۴۸۱
- نقلی دیگر هم در طیب مصطفی صلی الله علیه و سلم..... ۴۸۱
- نقلی دیگر از عایشه ی صدیقه، صفت خلق محمدی..... ۴۸۲
- روایتی دیگر هم در این باب از عایشه ی صدیقه..... ۴۸۳
- روایتی دیگر هم در این باب از انس رضی الله عنه..... ۴۸۳
- صفت تواضع آن عالی مقدار صلی الله علیه و سلم..... ۴۸۴
- نقلی در آن که مصطفی در خانه به چه مشغول می بود..... ۴۸۶

۴۸۶.....	نقلی دیگر در صفت خُلق آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۸۷.....	صفت سخاوت آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۸۸.....	نقلی دیگر هم در این باب گوید
۴۸۹.....	نقلی دیگر هم در این معنی گوید
۴۹۰.....	صفت سخاوت آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۹۱.....	نقلی دیگر هم در این معنی گوید
۴۹۱.....	دانت حبابی آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۹۲.....	صفت شجاعت آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۹۳.....	در صفت زبردت آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۹۴.....	صفت شسم آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۹۵.....	نقلی دیگر در باب وقار آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۹۵.....	نقلی دیگر هم در این باب در آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۹۵.....	صفت زهد آن حضرت صَلَّی اللہ علیہ و سَلَّم
۴۹۸.....	نقلی دیگر در این باب گوید
۴۹۹.....	نقلی دیگر هم در این باب گوید
۵۰۱.....	مؤخره
۵۰۵.....	منابع

پیش گفتار

روابط ایران و ترکیه پیشینه‌ای دیرینه دارد و می‌توان نشانه‌های خاص و در عین حال پیوسته‌ای این ارتباط را در اوایل اسلام جست‌وجو کرد. دین مبین اسلام به عنوان بنیان منوی تفکر و اندیشه در زبان ترکی و فارسی همواره مورد تأکید بوده است. ادبیات و به خصوص آثار مذهبی، ادبی را می‌توان نقطه‌ای مشترک برای برقراری روابط فرهنگی و اجتماعی دو کشور دانست. بیشتر شاعران دوره‌ی سلطنت سلاطین ترک، بر زبان فارسی تسلط کامل داشته‌اند. با توجه به موارد مذکور، لزوم بررسی متون ادبی فارسی محفوظ در کتابخانه‌های ترکیه یکی از فعالیت‌های علمی، ادبی مفید برای پژوهندگان خواهد بود. این تحقیق شامل متن تصحیح شده، «مولود نوریه» متعلق به نورالدین محمد کازرونی شاعر قرن نهم است که در یک مقدمه و سه فصل را در بر می‌گیرد. در مقدمه، کلیات پژوهش و مشخصات نسخه‌های این اثر معرفی شده است. در فصل اول، به معرفی نسخه‌ها، ویژگی‌های سبکی، زبانی، ساختاری، هم‌چنین منبع، سبب تألیف اثر و روش تصحیح پرداخته شده است. در فصل دوم، ابتدا در خصوص ریشه‌ی واژه مولود و معنی آن اطلاعاتی داده شده و سپس، در ادامه به مواردی چون جشن‌های مولود، موضوعات متون مولود، اولین مولودها در ادبیات اسلامی، اهمیت مولود در ادبیات ترکی

و مولودهای مشهور در زبان ترکی پرداخته شده است. در فصل سوم متن تصحیح‌شده‌ی «مثنوی مولود نوریه» نورالدین محمد کازرونی آمده است. در ادامه، به تعلیقات، منابع و پیوست‌ها اشاره شده و در پایان این فصل، به جمع‌بندی و نتیجه‌گیری پرداخته شده است. متنی که در دست‌رس است، تقریباً شامل سی هزار بیت است. این کتاب، به تصحیح شش هزار و پانصد بیت اول این اثر اختصاص دارد. در تصحیح انتقادی این مولود، از چهار نسخه استفاده شده است.

مولود به رخداد ولادت و هم‌چنین به زمان و مکان آن اطلاق می‌شود. جز این، موارد در مفهومی خاص‌تر عنوان اشعاری مرتبط با ولادت شخصیت‌های مذهبی و دین‌سازان (ص) است. مولود هم‌چنین به بزرگداشتی که به مناسبت ولادت پیامبر (ص) برگزار می‌شده نیز اطلاق می‌شود. تاریخ همواره شاهد برگزاری مراسم یادبود برای شخصیت‌های مذهبی، بنیان‌گذاران و بزرگان دین است. در باب شخصیت‌های مذهبی نیز چنین رخدادهایی شناخته شده است. هم‌چنین جشن‌های بزرگی که به مناسبت شادمانی برگزار می‌شده همواره با یادکرد مولود نبی اکرم (ص) و خواندن آثاری بوده است که به وقایع تولد و زندگانی ایشان اختصاص دارد. در آثار ژانر مولود، معمولاً خلقت نور محمد (ص) و تولد او، نور از پیغمبران دیگر به حضرتش، تولد آن حضرت، معجزات قرآنی، از تولد ایشان، و وفات و غم و اندوه پس از وفات ایشان نقل می‌شود. در بقیه، مولود، یکی از مهم‌ترین ژانرهای ادبی در ادبیات دینی عربی و ترکی است. آثار نگاشته شده در این ژانر، در قالب نظم و نثر و عموماً با انگیزه‌ها و کارکردهای مذهبی نوشته و مورد استفاده قرار می‌گرفته‌اند. در این پژوهش به بررسی و در لغت و اصطلاح و مولودنگاری به عنوان یک ژانر ادبی پرداخته‌ایم. هم‌چنین آثار این حوزه را از حیث تاریخی و محتوایی در ادبیات ترکی، فارسی و عربی از دیدگاه تاریخی، سبکی و محتوایی بررسی کرده‌ایم. در ادبیات ترکی محتوای بسیاری از ژانرهای ادبی در مورد حضرت پیامبر اکرم (ص) است. مولودها در

ادبیات ترکی در مقایسه با ادبیات اسلامی سایر ملل، جایگاه ویژه‌ای دارند. این آثار که بسیاری از آن‌ها منظوم است، تجلی عشق مردم ترک‌زبان به پیشگاه پیامبر اکرم (ص) است. در ادبیات ترکی، مولود یکی از معروف‌ترین و مهم‌ترین آثار ادبی-مذهبی می‌باشد. ما متن مولود نوریه را براساس چهار نسخه تصحیح کرده‌ایم. شیوه‌ی تصحیح ما انتقادی بوده است و در مواردی که نسخه‌ی اصلی معیوب بوده از نسخه‌های بدل بهره برده‌ایم. در این جا بر خود فرض می‌دانیم از آقای دکتر محمد افشین وفایی، دکتر طورقای شفق و نای محمدجواد آسمان تشکر کنیم؛ که بدون راهنمایی، کمک و حمایت این پژوهران، کتاب حاضر به ثمر نمی‌نشست.